

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, s' donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

De personen die een abonnement aan den *POSTRIJDER* nemen voor het jaar 1875, zullen het blad GRATIS ontvangen van heden tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 10 DECEMBER.

De kiezingen voor de municipale of gemeenteraden welke, gansch Frankrijk door, hebben plaats gehad, toonen ons dat dit land door den revolutionnairen worm het hert word afgeknagd. En inderdaad, al de groote steden, de groote brandpunten van licht en beschaving, gelijk de « liberalen » zo noemen, hebben de meerderheid aan de kandidaten van het *radikalismus* en der *roode revolutie* gegeven. Nauwelijks zijn de wonden gesloten, door de schrikwekkende Commune over vier jaren veroorzaakt, of Parijs, Lyon, Marseille en Bordeaux verklaren voor het aanschijs van gansch de met schrik bevangene wereld dat zij gereed zijn om op nieuw de vermaledijde commune met gansch haar gevolg van wandbedrijven, moorderijen, plunderingen en brandstichtingen uit te roepen.

Gelukkiglijk dat de kleine steden en de buitgemeenten, waar de ware christelijke principen nog in eer zijn, de roode revolutionnaire kliek in de machteloosheid stellen hare leerstellingen en besluiten ten uitvoer te brengen, want anders zou men Frankrijk met dappere schreden, naar de regeringeloosheid en van daar rechtstreeks naar de diepste afronden zien loopen.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 140 koeien, 14 kalveren, 82 schapen, 198 vette varkens en 327 magere varkens.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Luik, 8 december :

Dezer dagen werd te Fexhe-le-Haut-Clocher, een voerman door eenen schok van zijnen wagen geworpen en door de berrie van zijn rijtuig tegen eenen muur de borst letterlijk doorboord. De ongelukkige bezweek eene halve uur daarna, in de ijselijkste pijn.

— GROOTE RAMP TE VERVIERS. — Ziehier nadere bijzonderheden over de ramp van Verviers : De ontploffing had plaats in een derhuizen waarmede de gaz in den kelder rondgeleid werd in de gaz-fabriek van Gérard-Champs. Op het oogenblik dat de ontploffing geschiedde, dacht men dat het de groote gazmeter der fabriek was die gesprongen was. Ware dit zoo geweest dan zou het ongeluk nog honderd maal erger geweest zijn. Door de ontploffing is het gedeelte van het gebouw, waarin de gesprongen buis lag, geborsten, afgebrand en geheel vernield. De kornis, de pannen en schalieu, de steenen werden op eenen grooten afstand geworpen. De ijzeren griedje der koetspoort van het gebouw darneven werd uitgerukt, verwrongen. De schade is aanzienlijk. De brand, door de ontploffing verwekt, had aanzienlijker kunnen zijn, doch men is er in gelukt hem te beperken. Al deze verliezen helaas ! zijn niets in vergelijking van hetgeen men weldra vernam. Een werkmans, afgrijselijk verminkt, de handen verbrand, het vleesch van het lijf gelsuurd, riep snikkend op zijne vrouw, welke hij nergens zag en die, zegde hij, in den kelder van het gebouw lag.

Had deze man de koorfs of zegde hij de afgrijselijke waarheid ? Men was verslagen. Hij wilde zelfs, met zijne verscheurde handen, door de puinen dringen om de ongelukkige vrouw op te zoeken. Eenige oogenblikken daarna vond men het lijk eens jongelings, bediende van het etablissement. Langs alle kanten, riepen gekwetsten kermend om hulp.

De onstuimingswerken werden onmiddellijk begonnen onder het bestuur van eenen ingenieur en van de stadsoverheden.

De ingestorte kelder werd ontruimd ; ten 5 uur was dit werk voleind, en gelukte men er in het lijk der vrouw van den gekwetsten werkmans te ontdekken. De gekende slachtoffers zijn ten getalle van zeven, waarin twee gedood zijn. Geneesheeren verzorgden onmiddellijk de gekwetsten, die alhoewel schrikkelijk gewond, toch niet in doodsgevaar verkeerden.

De gekwetste, wiens vrouw gedood was, was treurig om zien ; hij beweevende het afsterven zijner geliefde vrouw, zegde hij, niet zoo zeer voor hem dan voor zijn kind, arm kind ! wiens moeder gedood, en wiens vader er gekwetst in het gasthuis ligt. De arme vrouw is het slachtoffer geworden van de ramp, op het oogenblik dat zij haren man het middagmaal bracht. De verbrijzelde potten lagen naast haar lijk. Men kent de oorzaak der ramp niet. Een onderzoek is geopend.

— Zaterdag laatst zat eene raaf — anderen zeggen een uit — nabij de statie van Leuze. Een

jager komt om den vogel te schieten ; hij sluip langsheen de boomen, het schot gaat af... Pa! de vogel tuimelt neer. Een reiziger snelt toe om hem op te rapen... Plomp ! hij valt in de gracht vol water nabij de statie. De garde van eenen trein, die gereed stond, keek dit belangwekkend tooneel aan. Sisssss !... Daar rijdt de trein zonder hem weg. Het schijnt, dat de jager, die zijn vogel niet meer vond, de reiziger zoo nat als een nesthoop, en de garde die zijn trein zag voortvliegen, eenen trio uitmaakten, veel belangwekkender dan degene in den *Docteur Crispino*.

— Men schrijft uit Antwerpen :

ZERAMP. — Er is bericht ontvangen van een wrak, ten noord-noordoosten der boei, waardoor de ligging der zandplaat Callao in de Noord-Zee aangetoond wordt.

Van het gestrande vaartuig is niets meer zichtbaar dan den top van een enkel mast, zoodat het met het heerschende ruw weer nog niet mogelijk was te onderscheiden aan welke soort van vaartuig die mast toebehoort.

Rond de plaats waar de zeeramp voorviel, zijn in verhaakelden toestand gevonden, drijvende stukken zeilen, overblijfsels van schepsgetuig en eenige erg gehavende schersnetten. Uit sommige stukken van de reeling blijkt, dat de ramp van het vaartuig buiten in 't zwart geschilderd was, terwijl de binnenzijde van de reeling met eene laag groene verf bedekt moest zijn.

Eene der drijvende planken, welke ongeveer twee meters lang was, droeg wit of zwart de volgende woorden : *Clementine Redo*. Na de O van het laatste woord was de plank afgebroken, met achterlatting van het begin eener andere letter, die schijnt eene N of M verbeeld te hebben, zoodat vermoedelijk het laatste woord van den naam des vaartuigs was *Redon* of *Redom*.

Wat er van de bemanning van het verongelukte vaartuig mag geworden zijn, is tot nu toe door niemand geweten.

— Een doctrinair dagblad meldt, dat er in de financieele kringen veel gesproken wordt over eene *nieuwe* leening van 250 miljoen (!!!) welke de stad Brussel erlang zou aangaan.

— Men schrijft uit Yperen, 8 december :

In den avond van den 4 dezer, hebben officieren van de bezetting dezer stad, die zich niet meer kunnen vermaken met het aftrekken van belien en het verbrijzelen van ruiten, rustige burgers aangerand en met *casse-têtes* gewond.

— Een jongeling uit Habay-la-Neuve is uit Atchin teruggekeerd, waar hij gedurende den jongsten veldtocht tegen de inlanders gevochten heeft. Die jongeling nam in 1870 dienst in het fransch leger en maakte deel van het korps van de Faillly. Te Beaumont gelukte hij er met eenige van het korps afgescheiden mannen in, door de duitsehe lijnen en het gros van het fransch leger te Sedan te geraken, waar hij gevangen genomen werd. Hij gelukte er in te ontvluchten, keerde terug naar den depot van het regement te Tours, en maakte den ganschen veldtocht der Loire. Na den oorlog nam hij dienst in de hollandsche troepen voor de geringe soldij van 10 stuivers per dag. Op het oorlogstoonel nam hij deel aan al de gevechten en deed zich altijd onderscheiden door zijnen moed. Bij eenen der laatste aanvallen van een fort vroeg men vijftig man van goeden wil om de stelling te verkennen, die de artillerie te voren aangerand had. Hij bood zich een der eersten aan, en vergezeld door zijne makkers ging hij naar het fort. In de nabijheid werden zij op een zeer hevig vuur onthaald ; de helft der troep vluchtte, doch onze landgenoot trok vooruit. Hij werd door eenen kogel aan den voet getroffen, en kon met moeite naar het gros van de troep kruipen. Wat zijne andere makkers betrof, zij werden bijna allen gedood. Met die wond is de jongeling naar huis gekomen. Hij geniet van het nederlandsch gouvernement een pensioen van 500 fr. De Hollanders zijn gewapend met het geweer Beaumont, dat onze landgenoot, welke met beiden gewerkt heeft, verkiest op het Chassepot geweer. In Atchin zijn vele Belgen. Zelfs zijn er die handel drijven en een humber heeft een groot hotel gebouwd. De gewonden worden zeer goed verzorgd : twee of drie soorten vleesch bij ieder maal, wijn en cigaren. De gewonde landgenoot werd door eenen belgischen geneesheer verzorgd.

— Het bestendige leger der Vereenigde Staten van Amerika bestaat maar uit 25,000 man.

— Men leest in een *liberaal* blad :

De lijkverbranding vindt te Berlijn niet zoo veel bijval als men meende. In wederwil van alle geschriften en voordrachten zijn in den tijd van zes maanden slechts *zeven* nieuwe leden tot de vereeniging toegetreden. en heeft deze nog *SLECHTS* 75 THALER kunnen bijeen brengen. In de vergadering van laatstleden dinsdag heeft de president dit hiernaan toegeschreven, dat het publiek de zaak niet begrijpt en op groote schaal onuitvoerbaar denkt, terwijl de openbare autoriteit haar tegenwerkt. Ten bewijze van dit laatste werd aangevoerd, dat de toelating tot het verbranden van een lijk, bij wijze van proef, door de politie zonder eenige opgaaf van reden is geweigerd. De vergadering was van oordeel, dat ook geen enkele wettige reden er tegen kon worden aangevoerd, daar toch anders de proefnemingen te Breslau wel zouden verboden zijn geworden. Het is waar, lijken van menschen mogen aldaar niet meer verbrand worden, maar dit alleen omdat de

openbare autoriteit de gedane proefnemingen voldoende acht. De vereeniging zal zich deswege tot de regering moeten wenden.

BUITENLAND.

Frankrijk.

SMOKKELAARS.

Eene hevige worsteling heeft in den nacht van donderdag tot vrijdag plaats gehad op het grondgebied van Bon, in het Noorderdepartement, tusschen de douaniers van Fives en eene bende smokkelaars. Reeds laat in den nacht zagen de douaniers, die zich verstoken hielden, eene bende smokkelaars te paard aankomen, welke zij lieten naderen, en eensklaps op het lijf vielen.

De douanier Merlier greep het paard van den eersten smokkelaar bij den toom, terwijl de anderen omkeerden en in galop de vlucht namen. De aanhouder verveerde zich bij middel van eenen stok. Een tweede douanier snelde toe, en dreigde den smokkelaar met een revolver, doch hij kreeg een zoo harden slag op den arm, dat het vuurwapen losbrak, en de douanier Merlier door eenen kogel in den onderlink getroffen werd.

Eenige oogenblikken daarna, kwamen eene bende dorpelingen de smokkelaars ter hulp en wilden hen uit de handen der douaniers verlossen. Eene nieuwe worsteling ontstond, waarin de douaniers eenige min of meer zware kneuzingen bekamen, doch zij bleven overwinnaars en behielden hunnen gevangene. Merlier werd de eerste zorgen toegediend door doctoor Delanger. De kogel is niet kunnen uitgehaald worden en veroorzaakt den gekwetste hevige pijn ; de geneesheer hoopt hem evenwel in het leven te kunnen behouden.

BRAND TE RYSEL.

Een schrikkelijke brand heeft de stad Rysel diep ontroerd. Hij is uitgeborsten in den nacht van zondag tot maandag en heeft in eenige oogenblikken de drukkerij Danel, een der belangrijkste van geheel Frankrijk, geheel vernietigd. Het was iets later dan half vier uur s'morgens, als een voorbijganger in de rue Nationale getroffen werd door een sterken reuk, voor de drukkerij Danel. Hij bemerkte weldra een rooden rook achter het gebouw, dat tot buureelen van de drukkerij en woning van een zeker getal werklieden dient. Hij riep weldra om hulp en de werklieden, in hunnen slaap verrast, kwamen half gekleed buiten gelopen. Eenige minuten nadien stond alles in brand.

Een hevige zuidwesten wind blies het vuur geweldig aan. De noodklok werd geluid en moedige burgers stelden zich aan het werk om te redden wat nog te redden was. De registers en de archieven der maatschappij van de letterzeters te Rysel, werden gered. Kortom tijd nadien werkten de pompen. Heel de wijk van het krijgshospitaal was bedreigd. De vlammen lekten bijna de muren van het hospitaal, van de Sint-Stephanskerk en van de naburige woningen van het magazijn der heeren Senoutzen ; er was vooral groot gevaar dat het magazijn van scheikundige voortbrengselen des heeren Desespringale zou in brand komen. Rond 5 ure des morgens begon het vuur van zijne kracht te verliezen ! Veelen muren, daken, enz., waren reeds ingestort. De schade is ontzaglijk groot en van allen aard.

Het is moeilijk te schatten hoeveel er aan het materieel verloren zal zijn. Deze drukkerij werd in 1698 gesticht door Lieven Danel en had, door hare kunstwerken, eene groote vermaardheid verworven. Dit prachtig gesticht werd te Rysel bezocht door allen die belangstelling in de drukkunst. Het was maar voor 700,000 fr. verzekerd. Onder het kunstopzicht is de brand der drukkerij eene oprechte ramp voor Rysel. Eene rijke verzameling van boeken, nuttig tot de kennis der geschiedenis van de boekdrukkunst, is vernietigd. De brand van het werkhuis waar de heer Danel de gegraveerde platen maakte en sedert 25 jaren bewaarde, welke dienen moesten tot het vervaardigen der gekleurde etiketten voor het Rijselsch gare, heeft een overgroot verlies veroorzaakt. Er zijn door die ramp 570 werklieden zonder werk !

De eigenaar der drukkerij, de heer L. Danel, heeft dadelijk aan zijne werklieden gedacht en getracht hun werk te verzekeren. Hij heeft naar Parijs depechen gestuurd om zich materieel aan te schaffen ten einde al spoedig op nieuw te kunnen werken. Hij heeft hun bijeen geroepen en hun verklaard, dat zij in afwachting der aanstaande herneming van het werk, eenen onderstand zouden trekken, in evenredigheid van hun dagloon. Onnoedig die edelmoedige daad met omslag te vermelden. De oorzaak van den brand blijft onbekend. Men gelooft nogtans dat het in het werkhuis der etiketten is dat het vuur ontstaan is.

De persen worden den zaterdag avond met vette voden gekuischt en het is niet zonder voorbeeld, dat dergelijke open geworpen voden ontvlammen. Men moet het waarschijnlijk aldus uitleggen, dat de ramp na een rustdag gebeurd is.

Verscheidene obligatiën van het Noorden zijn verbrand en de stukken liggen in de straten verspreid. Er zijn geen menschenlevens te betreuen.

Engeland.

Een engelsch blad, dat nogtans een tamelijk schoon formaat heeft van zes groote kolommen per bladzijde, *Daily News*, heeft onlangs een zater-

dagnummer uitgegeven in nog reusachtigere afmetingen, namelijk met acht kolommen per bladzijde. Dit nummer bevat meer druk dan eene vier grote driemaandelijksche afleveringen van de *Quarterly of the Edinburgh Review* en bevatte de stof van twee gewone boekdeelen engelsche romans. Onder het opzicht der lengte, breedte en inhoud, is het 't grootste blad dat ooit uitgegeven is zonder bijvoegsel. Om die 64 kolommen te drukken, heeft men omtrent 1,044 000 letters moeten bezigen ; het papier was opgerold op cylinders, waarmede men eene uitgestrektheid van 41 2 mijlen hadde kunnen bedekken. Ieder exemplaar kwam langs weerskanten gedrukt van de pers en was afgesneden ; het gansche nummer werd gedrukt op 5 machienen, tegen 50,000 exemplaren per uur.

Politiek overzicht.

De plichtigheid der openbare geboden, bevolen door de Fransche Nationale Vergadering, ter gelegenheid harer wederbijeenkomst, heeft eergisteren te Versailles met veel staatsie plaats gehad. Maarschalk Mac-Mahon, vergezeld door al zijne ministers en twee aides-de-camps, is naar de kapel van het kasteel gegaan, in groot uniform van maarschalk en begeleid door de ruitrij. De Bisschop van Versailles heeft hem ontvangen en het wijwater aangehouden ; dit geschiedde ook voor den heer Buffet, voorzitter der Vergadering. De beide presidenten hebben plaats genomen aan bidstoelen in het hooge choor. De Bisschop deed een sermoen, waarin hij betoogde dat de politiek onafscheidelijk was van den godsdienst. Ook te Parijs werd de dienst in de hoofkerk met veel plichtigheid gevierd. Al de overheden waren aanwezig, begeleid door troepen.

Bij de ballotering welke eergisteren te Parijs plaats had voor vijf municipale raadsleden, zijn gekozen : een conservatief, twee gematigde republikeinen en twee radicalen.

Er vertrekken in Spanje, van waar, wordt niet gemeld, 12,000 man en 50 kanons, naar Santander om van daar naar Guipuzcoa te worden overgevoerd. De Generaals Lomo en Blanco zijn reeds op weg. Maarschalk Serrano wordt te Logrono verwacht.

Generaal Salamanca is met twee brigaden te Bilbao, van waar hij een nutocht moet doen naar Orduna, gelijktijdig met de beweging van generaal Lomo, in de provincie Guipuzcoa. Het doel is de krijgsmacht der Carlisten rond Garsascal te verdeelen, waar generaal Mendiry met 25 bataillons ligt, om elken toevoer van levensmiddelen naar Pampeluna te beletten.

Het republikeinse Noorderleger heeft vele versterkingen ontvangen. De Carlistische generaals Mogrovejo en Egana, zullen tegenover de republikeinse generaals Lomo en Salamanca handelen. De eerste 5000 man der republikeinse troepen zijn reeds, onder toezicht van generaal Lomo, te San-Sebastiani ontscheept.

De boodschap van president Grant der Vereenigde Staten is gisteren gelezen worden. Zij spreekt over de vriendschappelijke betrekkingen met de vreemde mogendheden, ter uitzondering van die met Venezuela, welk land de schadeloosstelling niet heeft betaald volgens de conventie van 1866, en die met Spanje, betrekkelijk de zaak van den *Virginis*. Er hebben ook onaangename onderhandelingen plaats gehad met Spanje, aangaande het eiland Cuba. De grootheid der beleedigingen is niet verzacht geworden sedert de laatste boodschap. Die onzekere toestand kan niet lang voortduren.

Het kan noodzakelijk worden, dat de andere mogendheden gezamenlijk met Amerika optreden, om het oprer te dempen, dat Spanje vruchteloos tracht te bedwingen. Ondertusschen lijdt de koophandel, vooral dien der Vereenigde-Staten. De paviljoenen van Amerika en Engeland zijn beleedigd geworden. De voorzitter hoopt de onderhandelingen met Spanje te kunnen eindigen, doch werd teleurgesteld. De boodschap zegt weinig of niets over de schadeloosstelling. Deze zal het voorwerp van eene bijzondere boodschap uitmaken.

De vijandelijkheden zijn gisteren morgen in het noorden van Spanje herbegonnen.

Eene depeche uit Hendaye meldt, dat eene hevige beschieting gehoord geweest is tot drieuren in den namiddag, langs den kant van Oyarzun. De Madridsche correspondent der *Indépendance* zendt berichten over een ernstig feit, dat voor eenige dagen in die stad gebeurd is, en waarover de telegraaf reeds gesproken had. Een zeker getal soldaten der laatste lichte hebben beproefd, in opstand te komen tegen het bevel, om naar het noorderleger te gaan. Zij brachten in, dat men in het besluit van oproeping beloofd had dat zij niet buiten de grenzen hunner provincie zouden moeten dienen.

Dank aan de krachtdadige maatregelen genomen door generaal Primo de Rivera, zijn de mutelingen terug in hunne kazernen gekerd, en hebben zich laten inschepen, maar het is gemakkelijk te voorzien dat zij, eens op hunne bestemming zijnde, geene felle strijders tegen de Carlisten zullen wezen. De correspondent doet uitschijnen, dat de Carlisten ten minste weten, waarom zij vechten en den dood te genoët gaan met echten geestdrift.